

В НОМЕРІ:

ЗНАЙОМСТВО ЗБЛИЗЬКА

Залучення через освіту:
велика справа
розпочинається з
маленьких кроків і
довіри

Жінки, як рушійна сила
демократичних змін в
Кіровоградському
регіоні

Бібліотека, як центр
громади

Ірина Таран:
«Мотивують мене
люди!»

«Дім там, де родина»

Будинок культури для
жінки

В об'єктиві: громадське життя

*Жіноча робота ніколи не лягає
спати. Народна мудрість*

Редактор:
Оксана Набока

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Оксана Гур'янова

Дизайн:
Анастасія Шевченко
Олександра Бур'яненко

Фото:
Олександра Бур'яненко

Верстка:
Анастасія Шевченко

Адреса редакції:

м. Кропивницький
вул. Олега Ольжича, 75-а, оф. 1

E-mail: adm.iscm@gmail.com

Веб-сайти: www.lacenter.org.ua
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надсилати електронною поштою офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу на адресу adm.iscm@gmail.com.

Видання розповсюджується безкоштовно. Цей номер виходить в електронному варіанті.

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у видання належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Бюлетень видається з 1999 року.

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КГ № 522/99 Р

Видання засноване
Інститутом соціокультурного менеджменту

© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні читачі!

Інформаційний бюлетень «НДО-Інформ», як і завжди, продовжує ділитися із Вами «історіями успіху», практиками розвитку громадянського суспільства з різних регіонів України.

Наша громадська організація Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) завжди допомагає небайдужим громадським активістам, які хочуть змін у своїй громаді, і, насамперед, це активісти з сільської місцевості, і вони менше за інших мають можливість отримати необхідні знання та досвід з громадянської освіти, яка навряд чи можлива на базі шкіл та інших навчальних закладів.

З листопада 2017 року ІСКМ розпочато реалізацію проекту «Залучення через освіту», метою якого є сприяння формуванню громадянської компетентності жінок, їх демократичної культури для підвищення рівня участі в

громадській діяльності на місцевому рівні. Чому саме жінки? Тому що саме сільські жінки становлять більшу частину населення в сільській місцевості і на той же час багато з них – не працюють. Рівень життя сільської жінки значно поступається рівню життя жительок міст. Розширення можливостей для жінки – це великий потенціал для вирішення багатьох проблем, які є на селі.

Необхідною умовою подолання життєвих труднощів і здійснення життєвих планів сьогодні є самоорганізація, створення впливових жіночих організацій, їх активна роль у взаєминах з владою. Однак сьогодні відчувається брак громадянської свідомості жінок для побудови демократичного простору держави.

Цей номер присвячений саме жінкам, які досягли успіху, незважаючи на ті чи інші труднощі. Активно працюють на розвиток громади, тієї місцевості, де вони проживають. «Історії успіху», які зібрані в цьому виданні, сподіваємось, допоможуть та надихнуть інших жінок. А й можливо, стануть прикладом. І саме тоді такі жінки зможуть не лише покращити добробут своєї громади, а й змінити загальну ситуацію в країні на краще.

**З найкращими побажаннями,
Оксана Набока,
Редактор «НДО-Інформ».**

Бюлетень «НДО-Інформ» був представлений Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Залучення через освіту», що реалізується в межах «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст статті є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США. Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

З М І С Т

Залучення через освіту: велика справа розпочинається з маленьких кроків і довіри

*Оксана Набока, координатор проекту Інституту
соціокультурного менеджменту “Залучення через освіту”.....2*

Жінки, як рушійна сила демократичних змін в Кіровоградському регіоні

*Інтерв'ю із Людмилою Шестаковою, виконавчий директор
КМГО “МАМА-86” (м. Кропивницький).....3*

Бібліотека, як центр громади

*Інтерв'ю з Анжелою Зіненко, ГО “Творчість. Ініціатива.
Енергія.”(с. Березівка, Олександрійський район,
Кіровоградська область) 6*

Ірина Таран: «Мотивують мене люди!»

*Інтерв'ю з Іриною Таран, яка очолює ГО «Жіночі ініціативи» (м.
Пирятин, Полтавська область).....7*

«Дім там, де родина»

*Наталія Бур'яненко, переселенка, волонтерка, громадська ак-
тивістка (м. Кропивницький).....10*

Будинок культури для жінки

*Дарія Ратушняк, директорка сільського будинку культури
с. Березівка, Олександрійського району, Кіровоградської
область11*

Залучення через освіту: велика справа розпочинається з маленьких кроків і довіри

Сьогодні практично в кожного є можливість розвиватися і вдосконалювати своє життя. Ми переконані, якщо активісти розпочнуть передавати свої знання, досвід, інструменти впливу на своє життя іншим людям, то таким чином, розпочнеться поступовий, але практично незворотній процес позитивних змін у суспільстві.

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) протягом багатьох років реалізує освітні програми для громадських активістів, які надалі зможуть активно працювати у своїх громадах. В більшості випадків, це громадські активісти з малих міст та сіл, а особливо, жінки, які становлять 72% безробітних у сільській місцевості і не мають

сіл, яка в подальшому буде запропонована для використання районним установам культури.

Цільова аудиторія - 20 жінок з малих міст та сіл та 20 працівниць закладів культури з усіх регіонів України.

Мета: сприяти формуванню громадянської компетентності жінок, їх демократичної культури для підвищення рівня участі в громадській діяльності на місцевому рівні.

Завдання: провести дослідження, спрямоване на вивчення специфічних проблем жінок; розробити і реалізувати навчальну програму «Громадянська освіта для жінок»; створити навчально-методичні матеріали з проблеми громадянської освіти жінок для закладів культури; створити мережу обміну інформацією, поширення досвіду та підтримки громадянської освіти жінок.

Проект розпочався 15 листопада 2017 року і триватиме до 15 серпня 2018 року.

Проектною командою вже було проведено 2 фокус-групи (у м. Мала Виска Кіровоградської області та у м. Кропивницький), на яких з'ясували проблеми і потреби, що виникають у жінок малих міст і сіл, і тим самим були внесені зміни/доповнення в навчальну програму.

Також, в рамках проекту було проведено круглий стіл «Громадянська освіта в Україні: практика реалізації» у м. Кропивницький. Основними питаннями для обговорення були: особливості реалізації громадянської освіти в Україні; підготовка фахівців в контексті впровадження громадянської освіти; які компетенції в сфері

громадянської освіти актуальні сьогодні; рекомендації працівникам закладів культури з громадянської освіти жінок.

Попереду тренінг «Громадянська освіта жінок місцевих громад», метою якого є сприяння формуванню громадянської

можливості для отримання професійних навичок.

Проект ІСКМ «Залучення через освіту»* спрямований на розробку та реалізацію комплексної програми навчання, орієнтованої на потреби жінок малих міст і

компетентності жінок, їх демократичної культури для підвищення рівня участі у створенні і функціонуванні громадянського суспільства. А також, підсумкова конференція «Можливості закладів культури в громадянській освіті жінок для розвитку локальної демократії».

В результаті навчання жінки цільової групи усвідомлять свої особисті проблеми як проблеми громадські та політичні, що сприятиме їх активізації в суспільному і політичному житті для вирішення гострих проблем своєї соціальної групи.

Вигоди від проекту матимуть також працівники установ культури, тому що отримають рекомендації для своїх організацій стосовно шляхів формування громадянської свідомості жінок і сприяння участі жінок у демократичних процесах.

Більш детально про проект на сайті ІСКМ «Центри місцевої активності України» <http://www.lacenter.org.ua/2012-01-24-08-58-54/1939--q-q.html>. Також, слідкуйте за новинами проекту на сторінці ІСКМ у мережі Facebook та групі «Центри місцевої активності України».

Інтерв'ю з учасницями в рамках проекту щодо громадянської освіти для жінок можна переглянути на Youtube – каналі ІСКМ <https://www.youtube.com/user/ISCM1/featured>.

*Проект реалізується ІСКМ в рамках «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!»», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні. Зміст статті є винятковою відповідальністю Раєт та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

Матеріал підготувала -
Оксана Набока

Жінки, як рушійна сила демократичних змін в Кіровоградському регіоні

Локальний приклад громадської діяльності завжди вартий уваги, адже це взірєць, що надихає інших до дії, розвитку та співпраці. У цій статті нашого бюлетеня ми представляємо вам успішний досвід всеукраїнської екологічної громадської організації «Мама-86», яка з 2010 року має місцевий осередок в Кропивницькому. Виконавчий директор – Людмила Шестакова, фахівець з екологічних та гендерних питань на Кіровоградщині. Організація працює за трьома напрямками: хімічна безпека та тверді побутові відходи; доступна вода та санітарія; залучення громадськості до активних дій щодо впровадження екологічних законів та вирішення екологічних проблем у містах.

Людмила всіляко залучає жінок до заходів організації, адже вважає, що жінка має важелі впливу і насагу на вирішення важливих питань.

- Людмילו, наразі ви реалізуєте екологічний проект, участь у якому безпосередньо беруть жінки. Розкажіть,

Учасниці заходу в рамках проекту «Залучення через освіту»

будь ласка, нашим читачам про цікаві деталі проекту.

- Наш проект називається «Woman is a driving for a democratic change in Kirovograd region», що перекладається як «Жінки є рушійною силою демократичних змін в Кіровоградському регіоні».

Проект розпочався у серпні 2017 року за підтримки Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раств в Україні.

Мета проекту полягає у продовженні нашої роботи, яку ми ведемо вже багато років – робота з жінками і залучення їх до вирішення проблем на місцях, зокрема, до проблем з питною водою.

Нідлякого не секрет, що у Кіровоградській області недостатнє забезпечення

вода також не якісна.

Знаєте, як кажуть «Порятунок потопаючих - справа рук самих потопаючих». Тобто якщо жінки самі не приймуть рішення вирішити ці проблеми, не змусять владу займатися своєю справою, то ніякого результату не буде.

Наприклад, ми проаналізували програму «Питна вода Кіровоградщини» на 2012-2020 роки. Як виявилось, ця програма написана формально і переважно фінансово не забезпечена. Навіть ті заходи, які влада зобов'язана була провести на територіях – не проведено. Такі програми існують і в районах.

Зібравши жінок Кіровоградщини на тренінг, ми розповіли їм, що у них в районі повинна діяти дана програма, згідно якої у школах може бути встановлений водоочисний фільтр й запропонували їм перевірити чи дійсно так і є.

Жінки були дуже здивовані. Вони не знали яким чином це можна зробити. Ми навчили їх писати запити, перевіряти їх, шукати інформацію. Коли жінки зібралися вдруге, вони вже мали чіткі плани і були натхненні тим, що вони можуть, вони змінюються.

Наприклад, в Знам'янці на засіданні бюджетної комісії міської ради обговорювали це питання

і лунали пропозиції від жінок як можна змінити дану ситуацію. Тобто активність жінок, особливо у віддалених сільських територіях дуже велика.

Жінки готові брати участь у змінах, виборах, політиці. Головне – надати їм інструмент. Дуже важливо, щоб люди розуміли, що вони роблять і для чого. А до вирішення екологічних проблем – можна достукатись.

Я завжди кажу про те, що до жінок

Людмила Шестакова

питною водою, особливо, сільських районів. Це дуже велика проблема, яка полягає в тому, що в багатьох селах відсутнє централізоване водопостачання, а вода з підземних джерел неякісна.

Ніхто нічого не робить, все пущено на самоплив. Офіційно затверджено, що Кіровоградська область найменш забезпечена водними ресурсами, а також має найдовший серед усіх територій України водогін Дніпро-Кіровоград, у якому питна

завжди краще достукатись через зрозумілі їм проблеми. Вони розуміють, якщо буде неякісна вода, від споживання якої будуть хворіти діти і сім'я. В результаті чого, жінки самостійно розпочали певні кроки задля покращення ситуації.

- Викажете, що жінки готові вирішувати ці питання. Скажіть, будь ласка, яка роль жінки в цих екологічних питаннях?

- Жінки, вони як двигун, який заводить. Але багато жінок не знають як зробити зміни. Ми маємо такий приклад. В Компаніївському районі є сім'я пенсіонерів. У них в селі був ставок який, на їхню думку, нікому не належить. Раніше це була водойма, якою користувалось все село.

На сьогодні, ставок «нічий», весь занедбаний і заріс очеретом. Мешканці села не знали, що робити, намагались зібрати підписи, але не знали куди звернутися і як вирішити цю проблему. Тому вирішили прийти до нас. Вони побували на тренінгу, на якому ми їм все розповіли.

Як підсумок, зараз вони об'єднують навколо себе все село, разом почистили береги, вийшли на представників органів влади та дізналися, кому належить територія ставка і намагаються її повернути. Тобто вони і є ці вогники, вони рухаються вперед.

Знаєте, у нас був тренер на тренінгу, який сказав: «Колись одному імператору принесли відро з красними раками і вони ворущаються. Начебто варені раки, а вони ворущаються. Коли всі поїли, імператор запитав: «Що ви зробили, щоб вони ворущились? У відповідь

він почув. – Я поклав одного живого рака під низ». Тому ось ці жінки, вони той живий рак, який ворущить всіх інших.

- Чи виникають проблеми при роботі з цими жінками?

- Так, виникають різного типу проблеми. По-перше, робота з ними віддалена. Наші дороги – це кошмар, доїхати як і жінкам до нас важко, так і нам до них буває важко добратись. Дуже мало залишилося місць, де можна зібратись, адже школи закриваються, залишаються лише бібліотеки і клуби. Клуби дійсно є тими осередками, в яких жінки можуть зустрічатись.

Як зібрати, де зібрати жінок, щоб поговорити з ними. В селах поки що немає чудового Інтернету, відповідно, повідомити їм про зустріч дуже важко, а про 3G в деяких селах навіть важко говорити. Це декілька із проблем – зв'язок, дороги, та місце для зустрічей.

- На вашу думку, які знання потрібні жінкам, щоб вони мали змогу бути успішними?

- По-перше, мають бути лідерські якості, бажання змінюватися, йти вперед і щось робити. Щодо знань: більше цікавитися успішними історіями і мотивувати себе ними, спонукати себе та людей навколо до змін.

- Щоб Ви хотіли побажати жінкам?

- Вірити в себе, вірити в свої сили та ніколи не здаватись.

Спілкувалася Олександра Бур'яненко

Учасники конференції в рамках проекту

Бібліотека, як центр громади

Наступне інтерв'ю для нашого бюлетеню ми взяли у Анжели Зіненко, бібліотекарки Березівської бібліотеки-філії, Олександрійського району, Кіровоградської області. Анжела є активним членом громадської організації «Творчість. Ініціатива. Енергія», яка була створена в 2013 році на базі Березівської бібліотеки. В громадському секторі та бібліотеці працює вже понад 10 років, також балотується в депутати об'єднаної територіальної громади. Кілька років тому, Анжела брала участь у проекті Інституту соціокультурного менеджменту (ІСКМ) «Школа громадської участі-3». Анжела має багато хобі, пов'язаних з рукоділлям і мистецтвом. Ми поцікавилися як вона це пов'язує, із якими труднощами стикається.

- Так склалося, що у закладах культури переважно працюють саме жінки. На вашу думку, чи важливу роль відіграє жінка в закладах культури? Наприклад, у вашій бібліотеці?

- Так, я вважаю, що важливу. Жінка, вона насамперед берегиня, яка береже своє домашнє вогнище, розширює і розвиває той заклад культури, у якому вона працює. Намагається його удосконалити, зробити його кращим. Жінки дуже важливі. Якщо жінки не просто там працюють, а ще й вкладають душу в свою роботу, то цей заклад культури дійсно відрізняється на фоні з-поміж інших.

- На вашу думку, чи важко сучасній жінці, особливо у селах та маленьких містах?

- Я сільська жінка, тому я вам скажу, що важко. Буває, не завжди вистачає часу встигнути все робити.

Сім'я, прибудинкові потреби, робота. То погода погана, то ще щось, що вплине на дії. Але ми намагаємось. Намагаємось йти в ногу з часом.

- Сьогодні жінки прагнуть самовираження та самодостатності. Ми зустрічаємо безліч прикладів, коли жінки досягають успіху і діляться своїми спогадами тернистого шляху того, як їм вдалося всього досягнути. Постає питання гендерної рівноправності, що може допомогти жінці бути більш обізнаною у своїй правах. Ви можете це прокоментувати?

- Дискримінація, зокрема, на локальному рівні існує. Я з нею в прямому сенсі не стикалася, але я бачу що дискримінація є, і це, нажаль, факт. Потрібно просто виходити в люди, виходити в маси, щоб тебе бачили, що ти є активна, ініціативна, щось робиш і, на мою думку, сама громада буде боротись за рівність прав жінок.

Освіта жінок дуже сприяє вирішенню цього питання. Зараз часто говорять, що не важлива освіта. Але саме, на мою думку, жінка має бути освіченою. Така жінка більш впевненіша, адекватніша, вона може маневрувати у своїй сфері, діяльності. Перед нею відкривається більше можливостей, ніж перед жінкою, яка не має освіти. Вчитися ніколи не пізно. Коли вчилася я, в мене була

Анжела Зіненко

мала дитинка, я закінчила педагогічний коледж, після пішла заочно здобувати вищу освіту. Зараз я часто відвідую неформальні навчальні заходи. Тому всім рекомендую – вчитися ніколи не пізно! Не соромно не знати, соромно не хотіти вчитися.

- Ваша громада переживає процес децентралізації, зокрема, створення об'єднаної територіальної громади. Зміни влади, повноважень, навіть стилю життя все ж таки створюють нові можливості для розвитку. Щоб ви порадили жінкам для саморозвитку в умовах децентралізації?

- Можу поділитись, що робимо для цього ми – прослідковуємо в Інтернет мережі, які освітні навчальні заходи спрямовані на роз'яснювання питання децентралізації, намагаємося їх відвідувати. Читаємо, поширюємо інформацію. При спілкуванні віч на віч, якщо хтось щось не розуміє – пояснюємо один одному. Я не знаю таких центрів, які займаються саме навчанням з децентралізації. Ми вчимося таким шляхом.

- Наразі ви депутат сільської ради, також балотуєтесь в депутати об'єднаної територіальної громади розкажіть. Як це бути жінкою-депутатом, чи виникають певні труднощі?

- Дуже тяжко в плані депутатства. Тут вже не грає роль жінка чи чоловік, просто саме на локальному рівні до тебе приходять з усілякими питаннями, там вже не важливо якої ти статі. Але я вже маю досвід роботи в цьому напрямку, буду його удосконалювати, тому що вже бачу свої прогалини, якісь недоліки, вже знаю на що звернути увагу.

- Анжела, дякую за ваші відповіді. І наостаннє. Ваші слова прочитають багато жінок, щоб ви хотіли їм побажати?

- Я хочу побажати українським жінкам бути завжди щасливими, усміхненими. Жінка, яка щаслива, яка завжди усміхається, вона, знаєте, може йти такою гордою впевненою ходою і не замислюватися, що навколо щось діється: конфлікти, війни. Будьте жіночними! Надихайте!

Спілкувалася Олександра Бур'яненко

Ірина Таран: «Мотивують мене люди!»

Успішна жінка, тренерка, фасилітаторка та медіаторка громадського сектору Ірина Таран ділиться з читачами своїм досвідом роботи. Ірина - голова організації «Жіночі ініціативи», яка цього року святкує своє десятиріччя.

- Ірино, ви голова організації, активна громадська діячка, - чи складно це як для жінки? Чи є поява труднощів?

- Чи складно мені бути керівником організації? Ні, мені не складно бути ні керівником, ні жінкою. Насправді, все, чим я займаюся, мені надзвичайно подобається. Я отримую насолоду від процесу. Хочу зауважити, що для мене громадська організація це вже більше як хобі. Якщо раніше це була для мене робота, то зараз це переросло в хобі.

Своєю тренінговою діяльністю я, можна сказати, повністю покриваю витрати, які пов'язані з громадською організацією. Я бачу себе вже як соціального підприємця, який вкладає частину свого прибутку в розвиток

Ірина Таран

громадської організації.

- У вирії сучасних реформ, зокрема, децентралізації, жінки можуть відкривати перед собою нові можливості, ставати активом громади. Яку роль у розвитку місцевої громади відіграє жінка?

- Головну! Насправді, моє глибоке переконання, що жінка повинна брати на себе більш відповідальності. Жінка – це не тільки мама, не тільки дружина. Жінка повинна керувати, або навіть не керувати, а управляти країною. Не треба віддавати ці повноваження чоловікові. Чому?

Ми також розумні, ми сильні, ми знаємо, куди нам йти. Ми ще маємо якість, мабуть основна якість, якої, на мою думку, немає у чоловіків – для нас жінок головне безпека. Це безпека дітей, безпека наших родин. Ми дуже чутливі до цього процесу. А що таке безпека? Це не лише якийсь зовнішній фактор. Безпека, наприклад, це теж саме освітлення. Освітленні дороги, працюючі світлофори. Безпека там, де навчаються наші діти. Це також важливі питання.

Чоловіки роблять більш практичні речі. Жінки, у свою чергу, думають більш глобально. Тому жінкам треба брати більше відповідальності, йти у владу, ставати соціально-активними, громадсько-активними.

Тільки тоді ми побачимо зміни. І ще я б не обмежувалась тільки процесом децентралізації. Децентралізація це що? Це інновація, яка прийшла до нас і назад ми вже не повернемося, вона вже тут. Треба створювати умови для того, щоб жити в цих умовах, тобто в умовах децентралізації. А жити ми зможемо тільки тоді, коли будемо розвиватись, коли будемо успішними, тобто все дуже поряд!

- В умовах децентралізації в багатьох об'єднаних територіальних громадах заклади культури виступають платформами інформування, комунікації

та активізації громад. На вашу думку, яке місце займають заклади культури у розвитку та соціалізації жінки?

- Є такий вислів: «Якщо у нас немає культури, у нас немає майбутнього». Тому я вважаю, що культура це першочергове на що треба звернути увагу. Саме заклади культури, люди з цієї сфери і всі ми громадсько активні люди повинні про це пам'ятати й робити зміни саме в культурній сфері.

Що таке культура? Це наше минуле, наше теперішнє і те, як ми будемо жити завтра, через 20, 100 років. Це все культура.

- Актуальне питання на сьогодні – дискримінація жінок. На вашу думку, чи існує вона в українському громадському секторі? Чи стосувалася вона вас особисто?

- Дискримінація існує. Хоча вже багато

Ірина Таран в процесі роботи з учасниками заходу

реалізованих проєктів з теми гендерного насильства серед жінок, - все залежить від жінки. Особисто я ніколи не відчувала дискримінацію, оскільки я не дозволяла нікому цього робити. Якщо жінка дозволяє, то інша справа.

Треба подумати про себе. Треба зглибитись в себе і зрозуміти чому так відбувається. Якщо не можеш впоратися сама, треба знайти фахівця, який допоможе. Є хороші психологи, психотерапевти, якщо питання психологічного характеру. І головне, змінювати себе, своє ставлення до проблеми

і ставати впевненою у собі жінкою.

- Вашій громадській організації «Жіночі ініціативи» вже 10 років. Вже багато зроблено, є чим пишатися. Чи складно вам було на початку шляху?

Так, на початку було дуже складно, це було 10 років тому, коли громадський сектор був недостатньо розвинутий, але в мене було велике бажання вчитися.

І, до речі, в цьому мені дуже допоміг курс навчання в Українському католицькому університеті, там є програма навчання з управління неприбутковими організаціями в Інституті лідерства та управління. Це дало мені поштовх на початку розвитку самостійного підприємництва і, безпосередньо, громадської організації.

- Активна громадська діяльність, зокрема, жінки завжди забирає багато часу. Деякі жінки, час від часу, відчують складнощі у поєднанні, наприклад, сім'ї та роботи. Чи актуально це для вас?

- Насправді, я дуже вдячна своїй сім'ї за те, що вони підтримували мене саме в той момент, коли громадська організація була тільки на шляху розвитку. Дійсно, я багато відвідувала начальних закладів, багато навчалася, зокрема, на тренінгах, семінарах, конференціях та інших заходах.

Звичайно, родині це все не зовсім було приємно, я їх розумію, але зараз вони продовжують мене підтримувати в цьому напрямку. Вони бачать мій особистісний розвиток. Я розумію, що тією, ким я стала, я вдячна своїй родині, які дозволили мені цим займатися.

Додам, навчатися потрібно не тільки жінці. Це процес, який неможна зупиняти. Кожен день ми повинні хоча б щось, але пізнавати. До речі, в мене є таке правило, я щоденно повинна дізнаватись щось нове.

Тобто, я не ляжу спати, поки чогось не дізнаюся. Це може бути, наприклад, англійське слово, якщо вже зовсім нічого не було. Або ж якесь слово, що мені не зрозуміло, я просто шукаю його трактування. Розвиток повинен бути постійним і не тільки у жінок.

- Ви зазначили, що доклали багато зусиль для особистісного розвитку, багато

навчалися і професійно реалізовувалися. Напевно, у вас є свій секрет досягнення успіху. На вашу думку, що може допомогти українським жінкам реалізувати себе?

- Треба просто повірити в себе. Потрібно робити хоча б якісь манесенькі кроки для того, щоб самим, в першу чергу, розвиватися. Ще треба ставити пріоритет. Як би це не звучало грубо, але першочергово потрібно думати про себе, а потім про свою родину. Тому що, якщо ти сама не будеш розвиватися, ти не поведеш за собою своїх дітей, чоловіка, рідних, навіть друзів.

Коли ти стаєш краще, ти і оточуючих зробиш краще. Тобто все залежить від нас, від жінки, від нашого бажання змінитися на краще.

- Чи вважаєте ви себе успішною жінкою?

- Так, я вважаю себе успішною жінкою. І я щаслива від того, що я успішна. Але питання: що таке успіх? Філософське питання, як то кажуть риторичне. Але для мене успіх, мій успіх, це те, що я отримую насолоду від життя, що я живу, роблю те, що я люблю, а не навпаки люблю те, що мені треба робити. Ось в цьому сенс мого успіху.

- Зважаючи на це, у вас високий рівень мотивації у роботі. Цікаво, що вас мотивує на кроки вперед?

- Мотивують мене люди! Співпрацюючи з людьми, я відкриваю для себе нові можливості розвитку.

Наприклад, на одному з тренінгів, що я проводила, я побачила потребу людей в тій чи іншій інформації, тому я вже розмірковую, де мені знайти цю інформацію, як досконало донести її людям. При чому, у такому випадку, я також з ними навчаюся і це колосальний досвід, який я теж отримую.

- Ірино, щоб ви хотіли побажати українським жінкам, які матимуть змогу прочитати ваші слова?

- Нашім жінкам я хочу побажати любові, особливо, любові до себе, до оточуючих. А також, щоб вони приймали цю любов.

Матеріал підготувала

Анастасія Шевченко

«Дім там, де родина»

Вітаю вас шановні читачі. Мене звати Наталія Бур'яненко. Я вважаю себе успішною жінкою та хочу поділитися цим з вами. Дякуючи ІСКМ, я маю можливість ділитися своєю історією та мотивувати інших, це дуже важливо. В мене є сім'я. Я маю двох дітей і коханого чоловіка. Також я займаюсь улюбленою справою, моя робота це моє хобі – масаж.

Сама я родом з невеликого міста Антрацита Луганської області. Це шахтарське містечко, не дуже велике, але мій дім та моя Батьківщина. Коли війна тільки починалась, в нас була можливість вивести дітей з міста і ми цією можливістю скористались. Мій чоловік жив у приватному будинку в селі і з ним також не часто бачились, бо не було зв'язку.

Зараз довоєнний час згадується як безтурботно-щасливий. Добре було. Була квартира, будинок. Були плани на будівництво і придбання. Багато поїздок, затишок та спокій. Зовсім інше життя. У квітні 14-го все змінилося. У районній адміністрації раптом з'явилися озброєна банда.

Прапори України почали знімати, замість них зав'язували багато різних кольорових ганчірок. Частина людей просто збожеволіла. Ще вчора були звичайні, нормальні, адекватні, а сьогодні з ненавистю говорять про українських карателів і фашистську хунту. Стало страшно.

Дітей, онуків, племінників вивезли від гріха подалі, самі розраховували перечекати. Моя донька жила з сином в Ярославлі (він жив там і працював вже кілька років), поки ми з чоловіком жили на окупованій території. Для мене

це був масштабний душевний біль. Я дуже хвилювалася за них. Іноді навіть не було зв'язку, діти також не могли повірити в те, що відбувається.

Чи не могло це тривати довго. Місяць-два... Коли минуло 4 місяці, стало зрозуміло, що швидко це не закінчиться. Залишатися і жити в тому, що настало, було страшно і гидко. У серпні 2014 року в нас з'явилася можливість виїхати з зони АТО.

Поїхали. Поїхали з 4-ма сумками, навіть зимових речей не взяли, вважали, що до зими вже точно закінчиться все. І знову помилилися. І після цього багато разів помиляємося.

На початку кожного року є надія, що все, в цьому році вже точно повернемося! Але помиляємося. І знову віримо. Навіть не знаю, що ще сказати. Ми часто не цінуємо те, що маємо. Одного разу прокинулася вночі від грози, здавалося, що це канонада,

Наталія Бур'яненко

настільки я звикла до цих звуків.

Тут, у Кропивницькому все добре. Правду кажуть, все пізнається в порівнянні. Важливо правильно вибрати з чим порівнювати. Ми порівнюємо з серпнем 14-го, з тим, звідки поїхали. Зняли житло. Донька пішла у хорошу школу, яку вже закінчила.

Тут, у Кропивницькому тепер багато друзів, хороших знайомих. Мені, як берегині домашнього вогнища, було складно зробити затишок в чужому місті, будинку. Навіть була якась хандра. Я закинула мое багаторічне захоплення рукоділлям, нічого не хотілось. Але потім, я зрозуміла. Мій дім там, де моя родина.

На початку мого шляху йти до успіху було дуже складно. В мене була маленька дитина на руках, але все ж таки я пішла вчитися і заочно здобула вищу освіту в сфері економіки. Після цього, ми з сім'єю переїхали до Москви, чоловік вже деякий час там працював. Його підтримка зіграла важливу роль для мене.

З роботою мені пощастило. Ким тільки я не попрацювала за своє життя в пошуках себе. Шила. Працювала в фірмі дрібнооптових продажів, менеджером в мережі зв'язку. Коли вчилась на економіста, працювала бухгалтером, оператором ІС, обробляла відео і аудіо файли. Але головне - масаж. Пройшла хорошу школу масажу, були чудові наставники. Це був великий труд, але я впоралась! Масаж - це моє. Працюю, втомлююся, а душа відпочиває. Найприємніше в цій роботі - бачити, як людям стає краще. Пишаюся, коли через кілька місяців клієнти повертаються саме до мене.

Поєднати роботу і сім'ю виходить без особливих проблем. На час роботи - головне робота. У цей час навіть чоловік залишає свої справи, готує клієнтам імбирний або трав'яний чай. Йому теж це подобається. Моя праця мене мотивує, я відчуваю себе потрібною. На мою думку, це важливо для жінки.

Коли жінка мотивує себе, вона навіть не встигне помітити, наскільки швидко вона

може почати мотивувати тих, хто її оточує. І це - факт! Я вважаю, що сучасна жінка повинна бути мотивованою та щасливою. Не обов'язково, щоб цією мотивацією була праця або сім'я.

Все навколо може мотивувати, якщо пошукати, сто відсотків знайдеться щось і для вас. Це може бути людина, може бути справа, хобі, або будинок. Навіть тварини можуть мотивувати на великі справи та посмішку! Головне це знайти і, ось побачите, життя зміниться на краще.

Ще дуже важливе питання – це віра в себе. Намагайтеся аналізувати, вірити в свої сили. Навіть коли вам здається, що ваша ціль далеко, зберіть волю в кулак і йдіть далі.

Коли ми тільки попали в Кропивницький нам допомогли речами, посудом, продуктами. Все-таки багато навколо хороших, чуйних людей. Здавалося, приїхали на порожнє місце, але скоро обжилися.

Головне, у нас є сім'я. Ми разом. І кожен в себе вірить, а потім несе цю віру один одному. Буває важко і не все виходить, і грошей не вистачає, і хвороби трапляються. Разом ми з усім справляємося.

Жінки. Бережіть себе, вірте в себе, наповнюйте себе та людей навколо. Я в вас вірю!

Матеріал підготувала
Наталія Бур'яненко

Будинок культури для жінки

Мої інструменти це творчість і культура. Люди бувають різні, різного рівня вихованості, культурного сприйняття. А щоб їх об'єднати потрібна мова, яку вони розуміють, то це - мова культури.

Я працюю директором Березівського Будинку культури, де успішно реалізую соціальні проекти на своїй території. У своїй роботі я поєдную два напрями – творчість та громадська діяльність.

Я прийшла навчатися до Інституту соціокультурного менеджменту 3 роки тому, почула такий термін як «соціальна анімація»

та зрозуміла, що цим ми займаємось вже давно, але не чули як це називається.

Тобто, що я роблю в громаді: підбираю певну цільову аудиторію, визначаю їхню проблему для того, щоб надихнути їх на певну дію задля її вирішення у своїй громаді.

Жителі громади залучаються до культурних проєктів, заходів, через які вони себе виражають. Вони допомагають нам активно працювати в громаді, отримують задоволення від того, що вони задіяні у соціокультурний процес.

А це є повним відображенням соціальної анімації. Я звертаю увагу на те, яка людина, які її можливості та інтереси. Я шукаю таке середовище для своєї громади, яке було б їм комфортне. Зазвичай, працюю з жінками різного віку, розвиваю їх якості, завдяки чому вони стають активними та успішними в своїй громаді. Наприклад, поїхали кудись виступили та вже всі навколо їх хвалять, підтримують, що вони молодці. Їх це надихає! Вони відчують, що вони потрібні! Це мій інструмент, я вже скомпонувала так свою роботу. Соціальна анімація стала дуже близькою темою для мене, та я дякую Інституту соціокультурного менеджменту за можливість навчання.

Освіта дає можливості. Чим ти більше освічена, тим більше ти знаєш. Чим більше інтегрована в сьогодення, тим більше можливостей реалізувати себе, заробити гроші, мати успіх. Життєві обставини, з мого досвіду, мають велику роль.

Зараз говорю про стартові можливості кожної особистості. Жінки дуже різні, мають свій характер, особливо на селі. Це дуже складно вирватися із цих кайданів, з цього безробіття, соціально важкого життя. Але це робити треба. Хоч як би важко не було сільському жителю, але треба, оскільки ти стаєш більш впевненішим, сильнішим.

Я вже 11 років на посаді директора будинку культури, мене, можна сказати, для неї виховали. Я пам'ятаю як дівчинкою в 5 років вийшла на сцену клубу співати, я дуже творча людина і в цьому ж клубі працюю. Але треба мати велику цілеспрямованість. Я закінчила відповідний факультет, ще

заочно вчилась і як тільки звільнилось місце, я відразу сказала «Я хочу в клуб, це моє близьке, рідне».

Але це теж, дякуючи тому, що в нас працював будинок культури, який розкрив мене. У нас проходили концерти, у яких я теж була задіяна. Мій приклад – яскравий приклад праці будинку культури.

Нажаль, багатьох молодих людей треба наштовхувати, направляти. Розвиваючи таланти дітей, які зараз приходять в будинок культури, я бачу успішні приклади. Вони йдуть навчатись в учбові заклади, де також

Дарія Ратушняк

проявляють активність, співають, танцюють. Мені хочеться давати їм шанс і збільшувати їх конкурентоспроможність. Буває приходиться, наприклад, дівчинка п'ятикласниця, у якій в школі немає друзів, їй складно дається розмова, а у нас в клубі вона танцює, знаходить друзів, стає частиною колективу. Ми не претендуємо на звання «народного хору», хочеться просто розкривати, давати впевненість людям.

Я вважаю себе успішною жінкою, тому що майже все, що я собі запланувала у мене є. Планую роботу та виконую її. Зараз, так як працюю вже довго, більше 10 років, планую відремонтувати будинок культури.

І відразу власний приклад чому – приходиться жіночка 76 років, а в мене в клубі -20°, вона й інші жінки ходять в мороз, для мене це особистий виклик. Тобто люди приходять в приміщення будинку у мінусову температуру, готові щось робити, брати участь у громадських справах. Мені дуже хочеться в найближчі 2-3 роки відремонтувати та зробити гарні умови для людей. Навіть якщо це одна людина – вона для мене мотиватор. Це ж все не просто так. В нас є буржуйка та ми топимо, але це й все.

Роль жінки в закладі культури дуже важлива. Чоловіки, зазвичай, заробляють гроші, працюють, можуть поїхати на вахтовий метод. Жінка все таки з дітьми, вона – берегиня.

На жінці найчастіше весь будинок. У нас в селі стоїть питання безробіття. Жінки не такі зайняті, навіть по нашому населеному пункту. Працює молодь, а жінки пенсіонери мають вільний час, більш відкриті, з ними легше знайти спільну мову, зацікавити та розуміти.

Ще це залежить від психологічного підходу. Якщо чоловік більш орієнтується на працю, на заробляння грошей, то жінці потрібне спілкування, розуміння, тепле коло, подруги. Задля цього, ми робимо клуби для жінок за інтересами, надаємо їм можливості розвитку.

Моя громада для мене як родина, ці жінки вже частина мене. Я вважаю, що їх треба надихати, вчити. В силу того, що люди не так морально чи духовно виховані, рівень дискримінації високий, треба над цим працювати. В більшості випадків

жінка залежна від чоловіка, наприклад, матеріально. Жінку треба надихати, показувати їй що вона прекрасна, давати їй впевненість. Щоб вона полюбила себе!

Творчий колектив будинку культури

На заходах в будинку культури ми ділимося досвідом. Наприклад, між учасницями - 76 річною жінкою та 23 річною йде великий обмін досвідом, це дуже класно. Ми зібрались, порозмовляли і стало легше, відбулося розвантаження, це відіграє дуже велику роль. Просто треба, щоб це була система.

Жінки готові навіть з фінансуванням допомогти або щось принести. Також приємно, коли у нас є спільні кошти, які йдуть на користь закладу, наприклад, на Різдво ми ходили щедрувати, зібрали певну суму коштів і жінки пропонують придбати щось у клуб, це дуже класно.

Тому я завжди акцентуватиму увагу на тому, щоб жінки вірили в себе. Любили свою землю та свій край, були патріотками. Ми часто говоримо погано про владу, але треба робити своє майбутнє там, де ти знаходишся. Якщо кожен буде думати про себе, про свій край, своє село або місто, то було б все краще.

Матеріал підготувала Дарія Ратушняк

Summary

Involvement via education: a great deal begins with small steps and trust (p. 2)

About the project of the Institute of Socio-Cultural Management (ISCM) "Involvement via education".

Women as the Driving Force of Democratic Change in the Kirovograd Region (p. 3)

Interview with Lyudmila Shestakova, Executive Director of NGO "Mama-86", specialist in environmental and gender issues in Kirovograd region. Lyudmila attracts women in every possible way to the organization's activities, because she believes that women have leverage and influence over important issues.

Library as a community center (p. 6)

Interview with Angela Zinenko, librarians of Berezhivsky branch library, Alexandria district, Kirovograd region.

Angela is an active member of the public organization "Creativity. Initiative. Energy.", which was founded in 2013 on the basis of Berezhovsky Library.

Irina Taran: "People motivate me!" (p. 7)

Successful woman, coach, facilitator and public sector mediator Iryna Taran shares her work experience with readers. Irina is the head of the organization "Women's Initiatives".

"The Home Where The Family" (p. 10)

"History of Life" Natalia Buryanenko, immigrants from Luhansk Oblast, now living in Kropyvnytsky, and actively engaged in community and volunteer activities.

House of Culture for Woman (p. 11)

Daria Ratushniak - Director of the Berezhivsky House of Culture, where social projects are successfully implemented. "In my work, I combine two areas - creativity and public activity."

Проект "Залучення через освіту"

Мета: Сприяти формуванню громадянської компетентності жінок, їх демократичної культури для підвищення рівня участі в громадській діяльності на місцевому рівні.

Завдання:

- Провести дослідження, спрямоване на вивчення специфічних проблем жінок;
- Розробити і реалізувати навчальну програму «Громадянська освіта для жінок»;
- Створити навчально-методичні матеріали з проблеми громадянської освіти жінок для закладів культури;
- Створити мережу обміну інформацією, поширення досвіду та підтримки громадянської освіти жінок.

Проект реалізується ІСКМ в рамках «Програми сприяння громадській активності «Долучайся!»», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Рада в Україні.

